

Våra gravar

På graven kan blommor växa

Våra kyrkogårdar är som vackra trädgårdar där våra kära vilar. Stilla oaser mitt i samhällets brus som hjälper oss att stanna till och släppa fram både sorg och glädje över dem som inte längre finns ibland oss.

Sorgen kan vi ibland uppleva som nattsvart, som en oändlig dimma vi förväntas ta oss igenom på egen hand. Då är det gott att få dela sorgen med andra, även om man aldrig kan lämna över den.

Vår sorg visar att personen verkligen betydde något i våra liv, gjorde avtryck och lämnade ett tomrum. Astrid Lindgren skildrade detta på sitt sätt i boken Ronja. Efter att Skalle-Per dött utropade Ronjas pappa: "Han har funnits jämt! Och nu finns han inte!" Då sa Lovis: "Mattis, du vet att ingen får finnas jämt. Vi föds och vi dör, så har det ju alltid varit, vad jämrar du om?" "Men han fattas mej", skrek Mattis. "Han fattas mej så det skär i bröstet!"

Det finns ingen som kan ta den platsen. Ingen som kan hoppa in istället. Men samtidigt går livet vidare. Med sorg och smärta. Men om vi får hjälp i vår sorg, kan smärtan bytas ut i tacksamhet över den tid vi fick tillsammans. På graven kan blommor växa. Inte som tar bort sorgen, utan bekräftar den. Blommor som fyller sorgen med tacksamhet och glädje, mitt i saken.

Saknar
dej...

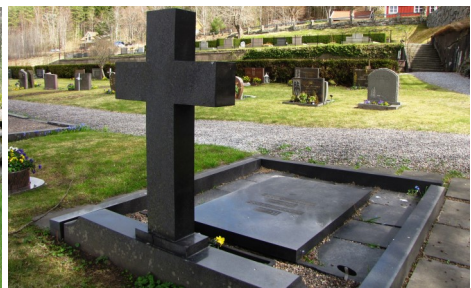
I Lilla Edet, liksom i nästan alla kommuner i Sverige, är Svenska kyrkan huvudman för begravningsverksamheten. Verksamheten finansieras genom begravningsavgiften av alla som betalar skatt. För att ta tillvara de personers intressen som inte är medlemmar i Svenska kyrkan, utser Länsstyrelsen ett begravningsombud.

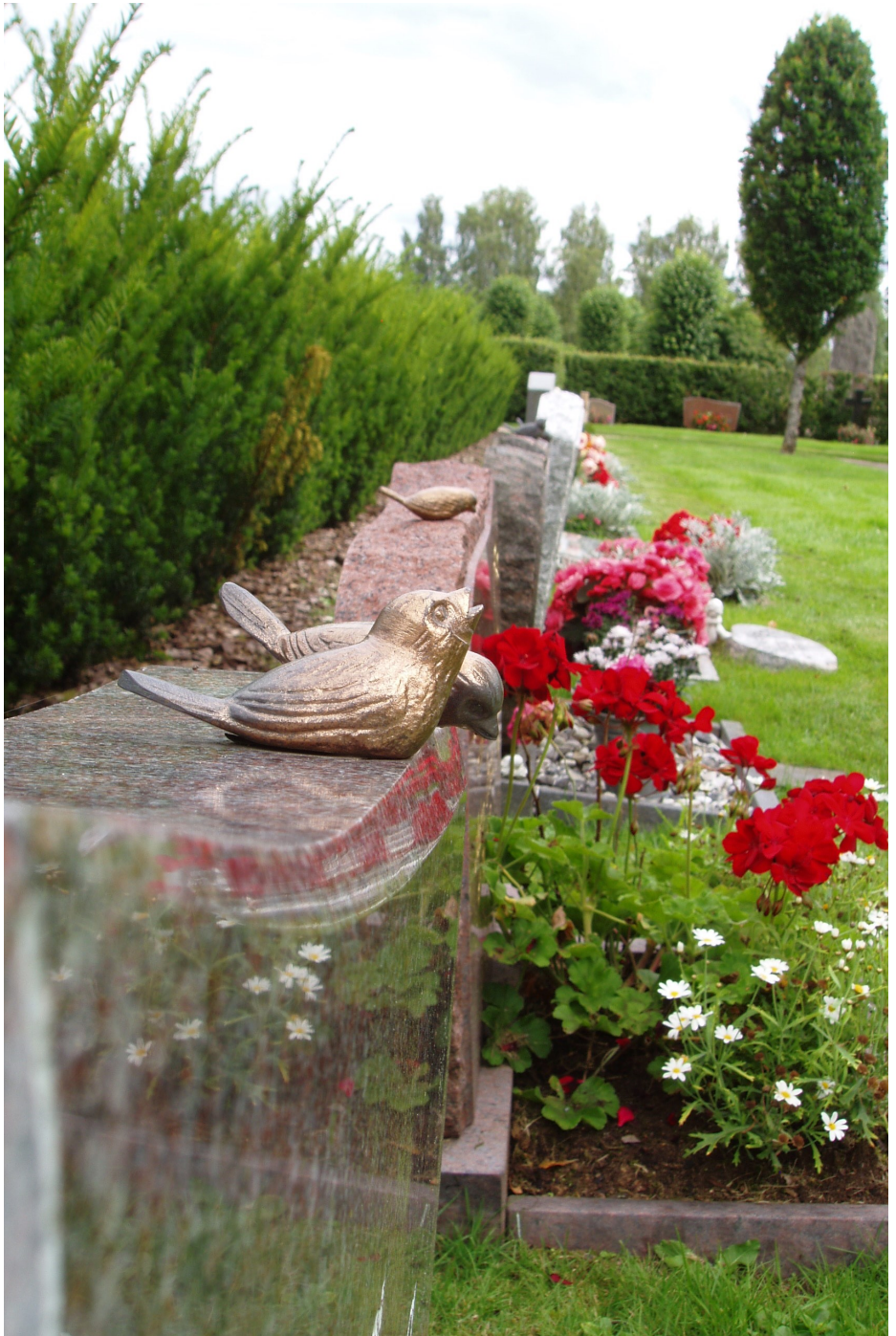
I begravningsavgiften ingår gravplats samt transport från krematorium till kyrkogård eller bisättningsrum. För borgerlig begravning kan t.ex. bisättningsrummet vid Fuxerna kyrka eller Hoppets kapell i Trollhättan erbjudas kostnadsfritt. Borgerlig ceremoni, gravsten, kista, urna samt gravkötsel ingår ej i begravningsavgiften. För medlemmar i Svenska kyrkan är begravningsgudstjänsten gratis.

Svenska kyrkan i Lilla Edet vårdar kyrkogårdarna i Hjärtum, Västerlanda, Åsbräcka och Lilla Edet (Fuxerna och Högstorp).

Det finns olika gravskick att välja mellan och det är stor spännvidd mellan en anonym plats i minneslund och en stor gravplats med gravsten, år och namn.

En grav skall ha en eller flera gravrättsinnehavare vilket antecknas av kyrkogårdsförvaltningen. Gravrättsinnehavaren bestämmer vilka som skall gravsättas inom gravplatsen, samt om gravens utseende och utsmyckning. Gravrättsinnehavaren skall se till att gravplatsen är i värdigt skick. Gravrätten kan när som helst återlämnas till huvudmannen, vilket även sker om ingen gravrättsinnehavare finns antecknad.

KISTGRAV och URNGRAV

Gravrätten upplåts på 25 år, men kan sedan förlängas. Vid ny gravsättning i samma grav förnyas gravrättstiden så att det är 25 år från senaste gravsättningen. Gravrättsinnehavaren bestämmer över utsmyckning samt ansvarar för skötsel. En kistgrav är avsedd för en eller flera kistor. En urngrav är avsedd för en eller flera urnor. Gravarna kan vara anonyma och ingen gravvård eller plantering krävs.

ÅTERGÅNGSGRAV

För att bevara äldre gravar med stenramar erbjuds de som återgångsgravar. Dessa kan bokas medan man lever. Gravstenen kan slipas och förses med ny text, alternativt fästs en metallplatta över. Urnor kan sättas ned i samtliga återgångsgravar medan kistbegravning bara går i vissa.

ASKGRAV (Hjärtum, Västerlanda och Högstorp)

En askgrav är en gemensam gravplats som kyrkogårdsförvaltningen ansvarar för. Gravrätten är begränsad vilket innebär att man inte har rätt att bestämma hur graven skall se ut eller ordnas. Blommor och ljus får sättas på anvisad plats. Gravrätten upplåts på 25 år och förnyas vid ny gravsättning. Anhöriga får vara med vid gravsättningen.

På Högstorp består den av ett antal plattor som var och en är en grav. Det kremerade stoftet ligger i en svart sammetspåse som läggs i en kammare under plattan. På plattan fästs en namnplatta av brons, med namn och år.

I Hjärtum och Västerlanda är den i form av en stenformation. Det kremerade stoftet, i urna eller sammetspåse, nedsätts i gräsmattan närmast den sten som en namnplatta fästs på.

MINNESLUND (Hjärtum och Högstorp)

Att gravsättas i minneslund är helt anonymt. Askan grävs ner någonstans inom minneslundens område. Det är kyrkogårdspersonalen som sköter nedsättningen av askan och anhöriga är inte med vid detta tillfälle. Blommor och ljus får sättas på anvisad plats

Priser (2024)

GRAVSKÖTSEL (avtal sluts för ett år löpande, eller tre år)

Planteringslåda	800 kr/år
Två planteringslådor på samma grav (Vår- och sommarplantering, granris vid allhelgona, vattning och övrig skötsel.)	1.150 kr/år
Skötsel av ramgrav med grus	430 kr/år
Skötsel av dubbel ramgrav med grus (exkl. planteringslåda)	610 kr/år
Vinterkrans	220 kr/år

ÖVRIGT

Planteringslåda, 39 cm	300 kr
Planteringslåda, 65 cm	410 kr
Förhandsbokning av återgångsgrav	1.000 kr
Askgravplats	9.580 kr

(I priset ingår gravskötsel i 25 år, sten, askhölje och namnplatta. Vid ny nedsättning i samma grav tillkommer 290 kr/år för att garantera gravskötsel i 25 år efter sista nedsättning, askhölje 460 kr och namnplatta 2.050 kr)

Övriga arbeten debiteras 350 kr per påbörjad timme. För hantering av gravstenar hänvisas till företag som arbetar med detta.

KONTAKT

Mattias Andersson, ansvarig vaktmästare Hjärtum
0520-49 47 17 • mattias.andersson@svenskakyrkan.se

Patrik Björk, ansvarig vaktmästare Västerlanda,
Fuxerna, Högstorp, Åsbräcka
0520-49 47 18 • patrik.bjork@svenskakyrkan.se

Lisbeth Olsson, förvaltningsassistent
0520-49 47 00 • lillaedets.pastorat@svenskakyrkan.se